

PROCURATURA REPUBLICII MOLDOVA

PROCURATURA GENERALĂ

mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 73, MD-2001, Tel.: /373 22/ 828 373
www.procuratura.md / e-mail: proc-gen@procuratura.md

25 august 2023 nr.4-1d/23-
La nr.18-69-8118 din 31.07.2023

Ministerul Justiției

copia: Cancelaria de Stat

Procuratura Generală a examinat proiectul de *hotărâre pentru aprobarea proiectului de lege privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date (număr unic 645/MJ/2023)*, remis spre avizare.

Având în vedere că proiectul menționat a fost elaborat în vederea racordării cadrului normativ național la standardele internaționale, susținem prezentul proiect cu următoarele obiecții și propuneri:

1. La CAPITOLUL I – DISPOZIȚII GENERALE

1.1. Articolul 1 propunem a-l denumi „*Obiectul și scopul legii*” și a-l reda cu următorul cuprins:

„*Articolul 1. Obiectul și scopul legii*

(1) *Prezenta lege reglementează condițiile în care se realizează prelucrarea datelor cu caracter personal precum și libera circulație a datelor cu caracter personal.*

(2) *Prezenta lege are ca scop protejarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanelor fizice, în special a dreptului la protecția datelor cu caracter personal.*

(3) *Libera circulație a datelor cu caracter personal pe teritoriul național nu poate fi restricționată sau interzisă din motive legate de protecția persoanei față de prelucrările de date cu caracter personal atâta timp cât condițiile din prezenta lege sau, după caz, din Regulamentul Uniunii Europene 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general protecția datelor) sunt îndeplinite.”*

Argumentare. Potrivit articolului 1 din Regulamentul Uniunii Europene 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general protecția datelor) (în continuare Regulamentul Uniunii Europene 2016/679): „(1) *Prezentul regulament stabilește normele referitoare la protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal, precum și normele referitoare la libera circulație a datelor cu caracter personal.* (2) *Prezentul regulament asigură protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanelor fizice și în special a dreptului acestora la protecția datelor cu*

caracter personal. (3) Libera circulație a datelor cu caracter personal în interiorul Uniunii nu poate fi restricționată sau interzisă din motive legate de protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal.”.

Astfel, Regulamentul la articolul 1 alineatul (1) reglementează obiectul, iar la alineatul (2) al aceluiași articol reglementează scopul acestuia.

Totodată, potrivit art.45 alin. (1) lit.a) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative: *„Dispozițiile generale ale actului normativ sânt prevederile care determină obiectul, scopul și domeniul de aplicare.”.*

Prin urmare, având în vedere actele normative indicate supra, pentru o mai bună structurare a articolului 1 din proiect se propune ca alineatul (1) să reglementeze obiectul legii, iar alineatul (2) să reglementeze scopul legii.

În același timp, pentru o mai bună formulare și claritate a alineatului (3) al articolului 1 s-a propus completarea acestuia cu textul că libera circulație a datelor cu caracter personal nu poate fi restricționată atâta timp cât sunt întrunite/îndeplinite condițiile legale.

1.2. La articolul 2 alineatul (3) pentru corectitudinea exprimării propunem ca textul *„furnizorilor de servicii intermediari”* a-l substitui cu textul *„furnizorilor de servicii și intermediarilor”*.

Argumentare: Potrivit articolului 4 din Legea nr. 284/2004 privind serviciile societății informaționale distinge noțiunile de *furnizor de servicii și intermediar în raporturile aferente furnizării de servicii ale societății informaționale* după cum urmează: *”furnizor de servicii – persoană fizică sau juridică care desfășoară activitate de întreprinzător și care pune la dispoziția unui număr determinat sau nedeterminat de persoane servicii ale societății informaționale;.....intermediar în raporturile aferente furnizării de servicii ale societății informaționale – persoană fizică sau juridică care oferă subiecților raporturilor aferente furnizării de servicii ale societății informaționale servicii legate de organizarea și administrarea sistemelor informaționale și rețelelor de comunicații electronice în cadrul raporturilor aferente furnizării de servicii ale societății informaționale, inclusiv servicii de obținere, transmitere și stocare a informației în formă electronică;”*. Totodată, articolele 14-17 din Legea nr. 284/2004 privind serviciile societății informaționale reglementează **răspunderea furnizorilor de servicii și a intermediarilor.**

2. La CAPITOLUL II- PRINCIPII

2.1. Primul alineat al articolului 5 urmează a fi numerotat cu cifra (1), iar textul *„Datele cu caracter personal sunt”* urmează a fi substituit cu textul *„Principiile prelucrării datelor cu caracter personal sunt: ”*.

Argumentare: Având în vedere că s-a omis numerotarea primului alineat al articolului 5 s-a propus numerotarea acestuia. Totodată, textul *„Datele cu caracter personal sunt: ”* nu este într-o succesiune logică cu expunerea textului din literele a)-f) din alineatul (1) al articolului 5, spre exemplu: *Datele cu caracter personal sunt: a) principiul legalității, echității și transparenței- datele cu caracter personal sunt prelucrate în mod legal, echitabil și transparent față de persoana vizată.*

Or, autorul poate opta și pentru următoarea variantă a textului la alineatul (1):

„ (1) Datele cu caracter personal sunt:

a) prelucrate în mod legal, echitabil și transparent față de persoana vizată;

- b) *colectate în scopuri determinate, explicite și legitime și nu sunt prelucrate ulterior într-un mod incompatibil cu aceste scopuri;*
- c) *adecvate, relevante și limitate la ceea ce este necesar în raport cu scopurile în care sunt prelucrate;*
- d) *exacte și, dacă este necesar actualizate; trebuie să se ia toate măsurile necesare pentru a se asigura faptul că datele cu caracter personal care sunt inexacte, având în vedere scopurile pentru care sunt prelucrate, să fie șterse sau rectificate fără întârziere;*
- e) *păstrate într-o formă care permite identificarea persoanelor vizate pe o perioadă care nu depășește perioada necesară îndeplinirii scopurilor în care sunt prelucrate datele; datele cu caracter personal pot fi stocate pe perioade mai lungi în măsura în care acestea vor fi prelucrate exclusiv în scopuri de arhivare în interes public, în scopuri de cercetare științifică sau istorică ori în scopuri statistice, în conformitate cu articolul 70 alineatul (1), sub rezerva punerii în aplicare a măsurilor de ordin tehnic și organizatoric adecvate prevăzute în prezenta lege în vederea garantării drepturilor și libertăților persoanei vizate;*
- f) *prelucrate într-un mod care asigură securitatea adecvată a datelor cu caracter personal, inclusiv protecția împotriva prelucrării neautorizate sau ilegale și împotriva pierderii, a distrugerii sau a deteriorării accidentale, prin luarea de măsuri tehnice sau organizatorice corespunzătoare.”*

2.2. La articolul 8 în alineatul (1) propunem cuvintele „*de 14 ani*” a le substitui cu cuvintele „*de 16 ani*”, iar textul „*titularul răspunderii părintești asupra copilului*” cu textul „*părinte sau reprezentantul legal*”

Argumentare:

Potrivit art.26 alineatele (1)-(3) din Codul Civil al RM: „(1) *Capacitatea deplină de exercițiu începe la data când persoana fizică devine majoră, adică la împlinirea vârstei de 18 ani.* (2) *Minorul dobândește prin căsătorie capacitate deplină de exercițiu. Desfacerea căsătoriei nu afectează capacitatea deplină de exercițiu a minorului. În cazul declarării nulității căsătoriei, instanța de judecată îl poate lipsi pe soțul minor de capacitatea deplină de exercițiu din momentul stabilit de ea.* (3) *Minorul care a atins vârsta de 16 ani poate fi recunoscut ca având capacitate de exercițiu deplină dacă lucrează în baza unui contract de muncă sau, cu încuviințarea părinților sau a reprezentantului legal, practică activitate de întreprinzător. Atribuirea capacității depline de exercițiu unui minor (emancipare) se efectuează prin hotărîre a autorității tutelare, cu încuviințarea ambilor părinți sau a reprezentantului legal, iar în lipsa unei astfel de încuviințări, prin hotărîre judecătorească.”*

În aceeași ordine de idei, art.14 alineatele (1) și (2) din Codul Familiei : „*Vârsta matrimonială minimă este de 18 ani.* (2) *Pentru motive temeinice, se poate încuviința încheierea căsătoriei cu reducerea vârstei matrimoniale, dar nu mai mult decît cu doi ani. Reducerea vârstei matrimoniale va fi încuviințată de autoritatea tutelară locală în a cărei rază teritorială își au domiciliul persoanele care doresc să se căsătorească, în baza cererii acestora și acordului părinților minorului”*.

Totodată, articolul 27 alineatele (1) și (2) din Codul Civil reglementează că: „(1) *Minorul care a împlinit vârsta de 14 ani încheie acte juridice cu încuviințarea părintelui sau*

a reprezentantului legal, iar în cazurile prevăzute de lege, și cu încuviințarea autorității tutelare. (2) Minorul care a împlinit vârsta de 14 ani are dreptul fără încuviințarea părintelui sau a reprezentantului legal: a) să dispună de salariu, bursă sau de alte venituri rezultate din activități proprii; b) să exercite dreptul de autor asupra unei lucrări științifice, literare sau de artă, asupra unei invenții sau unui alt rezultat al activității intelectuale protejate de lege; c) să facă depuneri în instituțiile financiare și să dispună de aceste depuneri în conformitate cu legea; d) să încheie actele juridice prevăzute la art.28 alin.(2).”

Având în vedere cadrul legal citat supra se constată că capacitatea deplină de exercițiu începe cu vârsta de 18 ani, cu mici excepții când este posibil obținerea capacității depline de exercițiu de la 16 ani prin emancipare, iar minorul de la 14 ani poate încheia acte juridice cu încuviințarea părintelui sau reprezentantului legal (cu mici excepții).

În aceeași ordine de idei, potrivit art.8 alineatul (1) din Regulamentul Uniunii Europene 2016/679: „ În cazul în care se aplică articolul 6 alineatul (1) litera (a), în ceea ce privește oferirea de servicii ale societății informaționale în mod direct unui copil, prelucrarea datelor cu caracter personal ale unui copil este legală dacă **copilul are cel puțin vârsta de 16 ani**. Dacă copilul are sub vârsta de 16 ani, respectiva prelucrare este legală numai dacă și în măsura în care consimțământul respectiv este acordat sau autorizat de titularul răspunderii părintești asupra copilului. Statele membre pot prevedea prin lege o vârstă inferioară în aceste scopuri, cu condiția ca acea vârstă inferioară să nu fie mai mică de 13 ani. ”

Totodată, nu este clar din care considerente autorul a decis că prelucrarea datelor cu caracter personal ale unui copil este legală fără acordul părintelui sau reprezentantului legal dacă copilul a împlinit vârsta de 14 ani, având în vedere că atât actele naționale cât și cele internaționale, la speță, reglementează **vârsta de 16 ani**.

Prin urmare, având în vedere cadrul normativ național și internațional propunem autorului a revedea și analiza modificarea vârstei copilului din alineatul (1) art. 8 din proiect de la 14 ani la 16 ani.

În același timp, considerăm că formularea „*titularul răspunderii părintești asupra copilului*” preluată exact din Regulamentul Uniunii Europene 2016/679 în varianta tradusă în limba română nu este reușită și formulată neclar motiv din care s-a propus de a o înlocui cu sintagma „*părinte sau reprezentant legal*” cu care operează și actele normative naționale la acest capitol.

2.3.La articolul 9 din proiect urmează a fi corectată eroarea materială având în vedere că alineatul (3) și alineatul (4) au fost numerotate de două ori;

2.4. La articolul 11 alin. (2) urmează a fi corectată eroarea materială și cuvintele „alin.1 (1)” urmează a fi substituită cu cuvintele „alin. (1)”, adică cifra „1” se repetă.

3. La CAPITOLUL III DREPTURILE PERSOANEI VIZATE

3.1 La articolul 12 alineatul (1) propunem textul „*Operatorul ia măsuri adecvate*” a-l substitui cu textul „*Operatorul este obligat să instituie măsuri organizatorice, tehnice și de procedură*”.

Argumentare: Considerăm că urmează a fi reglementat prin lege anume **obligatia operatorului de a lua măsurile necesare** pentru a furniza persoanei vizate informațiile necesare. Totodată, pentru o mai bună formulare și precizie propunem autorului a indica concret în lege care sunt măsurile necesare care urmează a fi luate de către operator spre exemplu: organizatorice, de procedură, tehnice....ș.a;

3.2. La articolul 19 propunem cuvintele „operatorul comunică” de a le substitui cu textul „operatorul este obligat să comunice”, în sensul reglementării expres în lege a obligației operatorului de a comunica fiecărui destinatar căruia i-au fost divulgate datele cu caracter personal orice rectificare sau ștergere a datelor cu caracter personal.

3.3. La articolul 23 alineatul (1) urmează a fi reanalizat și reformulat or, nu este clar ce se are în vedere prin textul „*Actele normative care se aplică operatorului de date sau persoanei împuternicite de operator pot restricționa printr-o măsură legislativă....*”. Acest text a fost preluat din Regulamentul Uniunii Europene 2016/279 dar a fost distorsionat și ca rezultat a fost formulat defectuos fiind lipsită de o logică juridică. Se creează impresia că autorul nu a înțeles corect dispozițiile art.23 din Regulamentul Uniunii Europene 2016/679 pe care le-a preluat în proiect.

În acest sens, art.23 din Regulamentul Uniunii Europene 2016/679 prevede că: „**Dreptul Uniunii sau dreptul intern care se aplică operatorului de date sau persoanei împuternicite de operator poate restricționa printr-o măsură legislativă** domeniul de aplicare al obligațiilor și al drepturilor prevăzute la articolele 12-22 și 34, precum și la articolul 5 în măsura în care dispozițiile acestuia corespund drepturilor și obligațiilor prevăzute la articolele 12-22, atunci când o astfel de restricție respectă esența drepturilor și libertăților fundamentale și constituie o măsură necesară și proporțională într-o societate democratică, pentru a asigura:....”.

Astfel, Regulamentul Uniunii Europene 2016/679 prevede că **dreptul intern** poate restricționa printr-o **măsură legislativă** domeniul de aplicare a drepturilor și obligațiilor..., cu alte cuvinte **statul poate adopta legi** prin care să restricționeze domeniul de aplicare *al obligațiilor și al drepturilor prevăzute la articolele 12-22 și 34, precum și la articolul 5 în măsura în care dispozițiile acestuia corespund drepturilor și obligațiilor prevăzute la articolele 12-22, atunci când o astfel de restricție respectă esența drepturilor și libertăților fundamentale și constituie o măsură necesară și proporțională într-o societate democratică, pentru a asigura: a) securitatea națională; (b) apărarea; (c) securitatea publică; (d) prevenirea, investigarea, depistarea sau urmărirea penală a infracțiunilor sau executarea sancțiunilor penale, inclusiv protejarea împotriva amenințărilor la adresa securității publice și prevenirea acestora; (e) alte obiective importante de interes public general ale Uniunii sau ale unui stat membru, în special un interes economic sau financiar important al Uniunii sau al unui stat membru, inclusiv în domeniile monetar, bugetar și fiscal și în domeniul sănătății publice și al securității sociale; (f) protejarea independenței judiciare și a procedurilor judiciare; (g) prevenirea, investigarea, depistarea și urmărirea penală a încălcării eticii în cazul profesiilor reglementate; (h) funcția de monitorizare, inspectare sau reglementare legată, chiar și ocazional, de exercitarea autorității oficiale în cazurile menționate la literele (a)-(e) și (g); (i) protecția persoanei vizate sau a drepturilor și libertăților altora; (j) punerea în aplicare a pretențiilor de drept civil.....”.*

Prin urmare, formularea „**actele normative pot restricționa printr-o măsură legislativă,** este defectuoasă și lipsită de o logică juridică.

Totodată, potrivit art.2 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative reglementează că: „**act normativ** – act juridic adoptat, aprobat sau emis de o autoritate publică, care are caracter public, obligatoriu, general și impersonal și care stabilește, modifică ori abrogă norme juridice care reglementează nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice și care sînt aplicabile unui număr nedeterminat de situații identice;”,

iar art.6 al aceleiași legi prevede că: „Legislația Republicii Moldova este constituită din următoarele **acte normative**: a) Constituția Republicii Moldova; b) legile și hotărârile Parlamentului; c) decretele Președintelui Republicii Moldova; d) hotărârile și ordonanțele Guvernului; e) actele normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate; f) actele normative ale autorităților publice autonome; g) actele normative ale autorităților unităților teritoriale autonome cu statut juridic special; h) actele normative ale autorităților administrației publice locale.”

Prin urmare, considerăm că noțiunea de act normativ are un conținut prea larg și nu este clar despre care acte normative are în vedere autorul doar actele naționale sau și actele normative instituționale.

4. La CAPITOLUL IV- OPERATORUL ȘI PERSOANA ÎMPUTERNICTĂ DE OPERATOR

4.1. Denumirea capitolului urmează a fi scris cu litere majuscule având în vedere că denumirile celorlalte capitole din proiect sunt scrise doar cu litere majuscule.

4.2. Articolul 28 propunem a-l reda cu următorul cuprins:

„**Articolul 28. Persoana împuternicită de operator**

(1) Operatorul poate desemna persoana împuternicită doar dacă există suficiente garanții pentru punerea în aplicare a măsurilor tehnice și organizatorice adecvate, astfel încât prelucrarea să îndeplinească cerințele prezentei legi și să asigure protecția drepturilor persoanei vizate.

(2) Desemnarea, de către o persoană împuternicită de către operator, a unei alte persoane împuternicite în scopul realizării uneia sau mai multor operațiuni de prelucrare a datelor cu caracter personal nu este posibilă decât cu acordul scris al operatorului. Acordul scris poate fi emis doar dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la alineatul (1).

(3) Persoana împuternicită de operator are obligația de a informa operatorul cu privire la orice modificări preconizate privind adăugarea sau înlocuirea altor persoane împuternicite de operator, oferind astfel posibilitatea operatorului de a formula obiecții față de aceste modificări.

(4) Prelucrarea datelor cu caracter personal de către persoana împuternicită de un operator, se realizează prin intermediul unui contract încheiat între părți sau alt act juridic emis în temeiul unui act normativ, care trebuie să detalieze obiectul și durata prelucrării, natura și scopul prelucrării, tipul de date cu caracter personal și categoriile de persoane vizate și obligațiile și drepturile operatorului.

(5) Contractul sau actul juridic prevăzut la alineatul (4), trebuie să stabilească în sarcina persoanei împuternicite de operator următoarele obligații:

a) prelucrează datele cu caracter personal numai pe baza unor instrucțiuni documentate din partea operatorului, inclusiv în ceea ce privește transferurile de date cu caracter personal efectuate în condițiile Capitolului V, cu excepția cazului în care această obligație îi revine persoanei împuternicite în temeiul actelor normative care i se aplică. În acest caz, notifică această obligație juridică operatorului înainte de prelucrare, cu excepția cazului în care dreptul respectiv interzice o astfel de notificare din motive importante legate de interesul public;

b) asigură că persoanele autorizate să prelucreze datele cu caracter personal s-au angajat să respecte confidențialitatea sau au o obligație statutară adecvată de confidențialitate;

c) adoptă toate măsurile necesare în conformitate cu art. 32;

d) respectă condițiile menționate la alineatele (2), (3) și (6) privind recrutarea unei alte persoane împuternicite de operator;

e) ținând seama de natura prelucrării, oferă asistență operatorului prin măsuri tehnice și organizatorice adecvate, în măsura în care acest lucru este posibil, pentru îndeplinirea obligației operatorului de a răspunde cererilor privind exercitarea de către persoana vizată a drepturilor prevăzute în Capitolul III;

f) ajută operatorul să asigure respectarea obligațiilor prevăzute la art. 32-36, ținând seama de caracterul prelucrării și informațiile aflate la dispoziția persoanei împuternicite de operator;

g) la alegerea operatorului, șterge sau returnează operatorului toate datele cu caracter personal după încetarea furnizării serviciilor legate de prelucrare și elimină copiile existente, cu excepția cazului în care actele normative impun stocarea datelor cu caracter personal;

h) pune la dispoziția operatorului toate informațiile necesare pentru a demonstra respectarea obligațiilor prevăzute în prezentul articol, permite desfășurarea auditurilor, inclusiv a inspecțiilor, efectuate de operator sau alt auditor mandatat și contribuie la acestea, persoana împuternicită de operator informează imediat operatorul în cazul în care, în opinia sa, o instrucțiune încalcă prezenta lege referitoare la protecția datelor.

(6) În cazul în care o persoană împuternicită de un operator desemnează o altă persoană împuternicită pentru efectuarea de activități de prelucrare specifice în numele operatorului, aceleași obligații privind protecția datelor prevăzute în contractul sau în alt act juridic încheiat între operator și persoana împuternicită de operator, astfel cum se prevede la alin. (4) și (5), revin celei de a doua persoană împuternicită, prin intermediul unui contract sau al unui alt act juridic, în temeiul actelor normative, în special furnizarea de garanții suficiente pentru punerea în aplicare a unor măsuri tehnice și organizatorice adecvate, astfel încât prelucrarea să îndeplinească cerințele prezentei legi. În cazul în care această a doua persoană împuternicită nu își respectă obligațiile privind protecția datelor, persoana împuternicită inițială rămâne pe deplin răspunzătoare față de operator în ceea ce privește îndeplinirea obligațiilor acestei a doua persoane împuternicite.

(7) Aderarea persoanei împuternicite de operator la un cod de conduită aprobat, menționat în art. 40, sau la un mecanism de certificare aprobat, menționat la art. 42, poate fi utilizată ca element prin care să se demonstreze existența garanțiilor suficiente menționate la alin. (1) și (6).

(8) Fără a aduce atingere unui contract individual încheiat între operator și persoana împuternicită de operator, contractul sau celălalt act juridic menționat la alineatele (4), (5) și (6) se poate baza, integral sau parțial, pe clauze contractuale standard menționate în alin. (9) și (10), inclusiv atunci când fac parte dintr-o certificare acordată operatorului sau persoanei împuternicite de operator în temeiul art. 42 și 43.

(9) CNPDCP poate să adopte clauze contractuale standard pentru aspectele menționate la alineatele (4), (5) și (6).

(10) Contractul sau celălalt act juridic menționat la alineatele (4), (5) și (6) se formulează în scris, inclusiv în format electronic.

(11) Fără a aduce atingere art. 63, 64 și 65, în cazul în care o persoană împuternicită de operator încalcă prezenta lege, prin stabilirea scopurilor și mijloacelor de prelucrare a

datelor cu caracter personal, persoana împuternicită de operator este considerată a fi un operator în ceea ce privește prelucrarea respectivă.”

Potrivit art.54 alin.(1) lit.a) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative: „...conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc [...]”. În context, considerăm că textul articolului 28, în special a alineatelor (1)-(4), preluat exact din textul art.28 din Regulamentul Uniunii Europene 2016/679 (având în vedere varianta tradusă în limba română), sunt formulate într-un mod nespecific stilului normativ, astfel pentru corectitudinea exprimării urmează a fi revăzute textele alineatelor (1)-(4) prin prisma propunerilor formulate.

4.3. Alineatul (1) al art.33 este formulat într-un mod neclar fiind atestată o consecutivitate logică a exprimării, ceea ce poate admite interpretări diferite.

Astfel, potrivit proiectului alineatul (1) art.33 are următorul cuprins: *„În cazul în care are loc o încălcare a securității datelor cu caracter personal, operatorul notifică acest lucru autorității de supraveghere competente în temeiul art. 51, fără întârzieri nejustificate și, dacă este posibil, în termen de cel mult 72 ore de la data la care a luat cunoștință de aceasta, cu excepția cazului în care este susceptibilă să genereze un risc pentru drepturile și libertățile persoanelor fizice. În cazul în care notificarea nu are loc în termen de 72 ore, aceasta este însoțită de o explicație motivată din partea autorității de supraveghere în cazul în care.”*

Cu referire la fraza a doua din alineatul (1) menționăm, în primul rând, că în cazul în care operatorul este obligat să notifice autoritatea de supraveghere competentă, în termen de 72 ore despre încălcarea securității datelor cu caracter personal, atunci în cazul în care se încalcă aceste termen de 72 ore **operatorul și nu autoritatea de supraveghere** (cum este indicat în proiect) urmează să dea o explicație în acest sens. În al doilea rând, fraza a doua pare a fi nefinisată având în vedere că se finisează cu cuvinte „în cazul în care”.

Prin urmare, propunem textul „În cazul în care notificarea nu are loc în termen de 72 ore, aceasta este însoțită de o explicație motivată din partea autorității de supraveghere în cazul în care.” a-l substitui cu textul „În cazul în care notificarea nu are loc în termen de 72 ore, operatorul este obligat să transmită autorității de supraveghere și o explicație motivată privind justificarea întârzierii.”

4.4. La articolul 34 în alineatul (1) propunem după textul „fără întârzieri nejustificate” de completat cu textul „dar nu mai târziu de 5 zile ” (sau autorul poate opta a indica în proiect 7, 10 sau 15 zile). Astfel, instituirea unui termen până la care operatorul este obligat să notifice persoana vizată ar exclude interpretarea normei și ar crea o certitudine juridică.

4.5. La articolul 35:

- în **alineatul (8)** urmează a fi corectată eroarea materială și cuvântul „operatorii” urmează a fi substituit cu cuvântul „operatori”;

- în **alineatul (10)** cuvântul „generale” urmează a fi substituit cu cuvântul „general” având în vedere forma gramaticală corectă.

4.6. La articolul 36 în alineatul (1) și alineatul (4) cuvântul „prelucrarea” urmează a fi substituit cu cuvântul „prelucrare” având în vedere forma gramaticală corectă;

4.7. La articolul 39 în alineatul (1) litera b) cuvântul „acțiunile” urmează a fi substituit cu cuvântul „acțiunilor”, având în vedere forma gramaticală corectă.

4.8. La articolul 40 în alin. (2) lit.g) sintagma „*titularilor răspunderii părintești*” propunem a o substitui cu textul „*părinte sau reprezentantul legal*” având în vedere argumentele din pct. 2.2. din prezentul aviz.

4.9. La articolul 40 alineatul (3) urmează a fi revăzut și reformulat având în vedere că alineatul (9) la care se face referire în text nu există.

4.10. La articolul 43 alineatul (1) propunem a-l diviza în două alineate, cu renumerotarea ulterioară a alineatelor, după cum urmează: „

(1) Fără a aduce atingere sarcinilor și competențelor CNPDCP, prevăzute la art.55 și art.56, organismele de certificare care dispun de un nivel adecvat de competență în domeniul protecției datelor, după ce informează CNPDCP pentru a-i permite să își exercite competențele în temeiul art.56 alin. (2) lit.h), emit și reînnoiesc certificarea. Acreditarea organismelor de certificare se va asigura de către Centrul Național de Acreditare.

(2) Un organism de certificare menționat la alineatul (1) este acreditat în conformitate cu alineatul (1) numai dacă:

a) a demonstrat Centrului Național de Acreditare, într-un mod satisfăcător, independența și expertiza sa în legătură cu obiectul certificării;

b) s-a angajat să respecte criteriile menționate la art.42 alin. (5) aprobate de CNPDCP;

c) a instituit proceduri pentru emiterea, revizuirea periodică și retragerea certificării, a sigiliilor și a mărcilor din domeniul protecției datelor;

d) a instituit proceduri și structuri pentru examinarea plângerilor privind încălcări ale certificării sau privind modul în care certificarea a fost sau este pusă în aplicare de un operator sau o persoană împuternicită de operator, precum și pentru asigurării transparenței acestor proceduri și structuri pentru persoanele vizate și pentru public;

e) a demonstrat CNPDCP într-un mod satisfăcător, că sarcinile și atribuțiile sale nu creează conflicte de interese.

(3) Acreditarea organismelor ce certificare menționate la alineatele (1) și (2) se realizează pe baza criteriilor aprobate de către CNPDC

(4)..... ”.

Argumentare: Modul de formulare a textului alineatului (1) al art. 43 din proiect este defectuoasă și neclară. Astfel, litera a) din acest alineat prevede organul competent de acreditare a organismelor de certificare, iar în continuare literele c) – f) prevăd condițiile care urmează a fi întrunite de către organismele de certificare pentru a fi acreditate, adică literele c)-f) parcă s-ar desprinde logic din litera a) ceea ce nu este judicios. Astfel, literele fiecare separat trebuie să se desprindă logic din textul anterior lor din alineatul (1). Prin urmare, s-a propus la alineatul (2) de reglementat condițiile care trebuie să le întrunească organismele de certificare pentru a fi acreditate. Este de menționat că aceeași structură o respectă și art. 43 din Regulamentul Uniunii Europene 2016/679: „

(1) Fără a aduce atingere sarcinilor și competențelor autorității de supraveghere competente, prevăzute la articolele 57 și 58, organismele de certificare care dispun de un nivel adecvat de competență în domeniul protecției datelor, după ce informează autoritatea de supraveghere pentru a-i permite să își exercite competențele în temeiul articolului 58 alineatul (2) litera (h), emit și reînnoiesc certificarea. Statele membre se asigură că aceste organisme de certificare sunt acreditate de către una sau amândouă dintre următoarele entități: (a) autoritatea de supraveghere care este competentă în temeiul articolului 55 sau

56; (b) organismul național de acreditare desemnat în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 765/2008 al Parlamentului European și al Consiliului (1) în conformitate cu standardul EN-ISO/IEC 17065/2012 și cu cerințele suplimentare stabilite de autoritatea de supraveghere care este competentă în temeiul articolului 55 sau 56.

(2) Un organism de certificare menționat la alineatul (1) este acreditat în conformitate cu alineatul respectiv numai dacă:

(a) a demonstrat autorității de supraveghere competente, într-un mod satisfăcător, independența și expertiza sa în legătură cu obiectul certificării;

b) s-a angajat să respecte criteriile menționate la articolul 42 alineatul (5) și aprobate de autoritatea de supraveghere care este competentă în temeiul articolului 55 sau 56, sau de către comitet în temeiul articolului 63; (c) a instituit proceduri pentru emiterea, revizuirea periodică și retragerea certificării, a sigiliilor și mărcilor din domeniul protecției datelor; (d) a instituit proceduri și structuri pentru tratarea plângerilor privind încălcări ale certificării sau privind modul în care certificarea a fost sau este pusă în aplicare de un operator sau o persoană împuternicită de operator, precum și pentru asigurarea transparenței acestor proceduri și structuri pentru persoanele vizate și pentru public; și (e) a demonstrat autorității de supraveghere competente, într-un mod satisfăcător, că sarcinile și atribuțiile sale nu creează conflicte de interes.

Totodată, atragem atenția autorului la erorile admise și în textul literelor b) -e), după cum urmează:

-la litera b) urmează a fi corectată eroarea materială și cuvântul „Centrul” urmează a-l substitui cu cuvântul „Centrului”;

-la litera c) textul „care este competent în temeiul art.51” urmează a fi exclus ca fiind superflă, or, nu este judicios ca de fiecare dată să menționăm în textul legii că CNPDCP este competent în temeiul art. 51 din lege;

- litera d) urmează a fi completat cu semnul de punctuație „; ”;

- la litera e) cuvântul „tratarea” considerăm judicios a-l substitui cu cuvântul „examinarea”, or potrivit legislației naționale plângerile sunt examinate și nu tratate.

5. La CAPITOLUL V- TRANSFERURILE DE DATE CU CARACTER PERSONAL CĂTRE ȚĂRILE DIN SPAȚIUL ECONOMIC EUROPEAN ȘI ȚĂRILE TERȚE SAU ORGANIZAȚII INTERNAȚIONALE

5.1. La articolul 45 urmează a se analiza dacă corect a fost stabilită competența CNPDCP de a stabili caracterul adecvat al nivelului de protecție a țărilor terțe sau a organizațiilor internaționale, având în vedere că potrivit Regulamentului Uniunii Europene 2016/679 aceasta este competența exclusivă a Comisiei Europene (art.45) și nicidecum a autorității de supraveghere.

În context, considerăm necesar a fi analizat și reformulat textul art.45 în sensul reglementării ideii că: „Transferul de date cu caracter personal către o țară terță sau o organizație internațională este întotdeauna posibil, în condițiile prevăzute de această lege, cu autorizarea autorității de supraveghere atunci când **Comisia Europeană a decis că statul terț, un teritoriu ori una sau mai multe diviziuni administrativ-teritoriale determinate din acel stat terț sau organizația internațională în cauză asigură un nivel de protecție adecvat.**”.

Cu alte cuvinte, CNPDCP urmează într-un fel să autorizeze transferul, să monitorizeze și să respecte dispozițiile actelor de punere în aplicare adoptate de Comisia Europeană, dar nicidecum să evalueze caracterul adecvat al nivelului de protecție a unei țări terțe sau a organizațiilor internaționale.

În context, urmează a se reglementa și faptul că CNPDCP **are obligația monitorizării listelor statelor terțe, a teritoriilor și diviziunilor administrativ-teritoriale determinate din statele terțe și a organizațiilor internaționale în cazul cărora Comisia Europeană a decis că nivelul de protecție adecvat este asigurat sau nu mai este asigurat, prin consultarea Jurnalului Oficial al Uniunii Europene și a site-ului web al Comisiei Europene.**

5.2. La articolul 47 alineatul (2) lit.a) pentru corectarea erorii materiale propunem ca textul „*datele de contact ale grupului de întreprinderi sau ale grupului de întreprinderi*” a-l substitui cu textul „*datele de contact a membrilor grupului de întreprinderi sau ale grupului de întreprinderi*”;

5.3. La articolul 48 propunem cuvintele „*în orice fel*” de exclus ca fiind superflue;

5.4. La articolul 48 alineatului (1¹) urmează a fi numerotat cu cifra (2), având în vedere că articolul 53 alin. (4) din Legea 100/2017 cu privire la actele normative reglementează că: „*Articolele, punctele, capitolele, titlurile, părțile și cărțile se numerotează consecutiv de la începutul și până la sfârșitul actului normativ. Numerotarea paragrafelor, subsecțiunilor și secțiunilor se efectuează în succesiune, în limita structurii din care fac parte.*”;

6. La CAPITOLUL VI -AUTORITĂȚI DE SUPRAVEGHERE INDEPENDENTE

6.1. La articolul 52 alineatul (3) pentru o mai bună formulare propunem ca cuvintele „*remunerate sau nu*” a le substitui cu cuvintele „*remunerate sau neremunerate*”;

6.2. La articolul 52, pentru o mai bună formulare, propunem alineatul (6) a-l reda cu următorul cuprins:

„*(6) Autoritatea de supraveghere are un buget propriu, care face parte integrantă din bugetul de stat. Auditul public extern la autoritatea de supraveghere se efectuează de către Curtea de Conturi în conformitate cu procedura și competențele stabilite de lege.*”

Astfel, potrivit articolul 3 alin. (1) din Legea nr.260/2017 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi: „*Curtea de Conturi este instituția supremă de audit a Republicii Moldova, care exercită controlul asupra modului de formare, administrare și întrebuințare a resurselor financiare publice și a patrimoniului public prin realizarea auditului public extern în conformitate cu standardele internaționale ale instituțiilor supreme de audit.*”;

6.3. La articolul 53 alineatul (1) din a doua frază cuvântul „*Directorii*” urmează a fi substituit cu cuvântul „*Directorul*” având în vedere că CNPDCP este condus de un director și doi directori adjuncți;

6.4. La articolul 53 alin. (2) textul „*cu votul a 3/5 a majorității deputaților aleși din numărul deputaților aleși*” este formulat defectuos și neclar, motiv din care propunem cuvintele „*a majorității deputaților aleși*” din textul menționat a le exclude;

6.5. La art.55 alin. (1) lit.f) și alineatul (4) propunem ca cuvântul „*tratează*” și respectiv „*trateze*” a fi substituit cu cuvântul „*examineze*” la forma gramaticală corectă. Or, legislația Republicii Moldova operează cu noțiunea de *examinare a plângerii* și nu *tratarea plângerii*, iar potrivit art.54 alin. (1) lit.c) din Legea 100/2017 privind actele normative: „ ..

terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi;”;

6.6. La articolul 55 alin. (2) abrevierea „Lit.” urmează a fi scrisă cu literă minusculă „lit.”;

6.7. La articolul 56 în alineatul (2), pentru o formulare corectă propunem ca textul „*Fiecare autoritate de supraveghere are toate următoarele competențe corective*” a-l substitui cu textul „*Autoritatea de supraveghere poate dispune aplicarea următoarelor măsuri corective*”;

Totodată, urmează a fi analizată și competența autorității de supraveghere de a stabili amenzi administrative pentru încălcări care sunt prevăzute și în Codul Contravențional la articolele 74²-74³, care de asemenea prevăd ca sancțiuni amenda contravențională, adică cum vor corela ele.

Urmează a fi clarificată și situația cu referire la autoritatea de supraveghere care va fi competentă de a aplica amenzi administrative adică va fi doar în competența CNPDCP sau și al Consiliului Superior al Magistraturii. În cazul în care se stabilește această competență doar pentru CNPDCP considerăm necesar a indica concret acest fapt în textul legii pentru a nu admite interpretări defectuoase.

7. CAPITOLUL VII- CĂI DE ATAC, RĂSPUNDEREA ȘI SANCTIUNILE

7.1. La articolul 59, pentru o formulare mai reușită, propunem alineatul (1) a-l reda cu următorul cuprins:

„(1) *În cazul în care persoana vizată consideră că prelucrarea datelor cu caracter personal care o vizează încalcă dispozițiile prezentei legi, are dreptul de a se adresa cu plângere autorității de supraveghere.*”;

7.2. Articolul 61 pentru o formulare mai clară propunem a-l reda cu următorul cuprins:

„(61) *Fără a se aduce atingere posibilității de a se adresa cu plângere autorității de supraveghere, persoanele vizate au dreptul de a se adresa instanței pentru apărarea oricăror drepturi garantate de prezenta lege, care le-au fost încălcate.*”;

7.3. La articolul 64 care reglementează condițiile generale pentru impunerea amenzilor administrative propunem a analiza dacă sumele stabilite nu sunt exagerate având în vedere nivelul general al veniturilor dar și în general situația economică din țară..

Astfel, potrivit Regulamentului Uniunii Europene 2016/679: „(150) *Pentru consolidarea și armonizarea sancțiunilor administrative în cazul încălcării prezentului regulament, fiecare autoritate de supraveghere ar trebui să aibă competența de a impune amenzi administrative. Prezentul regulament ar trebui să indice încălcările, și limita maximă și criteriile pentru stabilirea amenzilor administrative aferente, care ar trebui să fie stabilite de autoritatea de supraveghere competentă în fiecare caz în parte, ținând seama de toate circumstanțele relevante ale situației specifice, luându-se în considerare în mod corespunzător, în special, natura, gravitatea și durata încălcării, precum și consecințele acesteia și măsurile luate pentru a se asigura respectarea obligațiilor în temeiul prezentului regulament și pentru a se preveni sau atenua consecințele încălcării. În cazul în care amenzile administrative sunt impuse unei întreprinderi, o întreprindere ar trebui înțeleasă ca fiind o întreprindere în conformitate cu articolele 101 și 102 din TFUE în aceste scopuri. În cazul în care se impun amenzi administrative unor persoane care nu sunt întreprinderi, autoritatea de supraveghere ar trebui să țină seama de nivelul general al veniturilor din*

statul membru respectiv, precum și de situația economică a persoanei atunci când estimează cuantumul adecvat al amenzii. Mecanismul pentru asigurarea coerenței poate fi, de asemenea, utilizat pentru a promova aplicarea consecventă a amenzilor administrative. Competența de a stabili dacă și în ce măsură autoritățile publice ar trebui să facă obiectul unor amenzi administrative ar trebui să revină statelor membre. Impunerea unei amenzi administrative sau transmiterea unei avertizări nu afectează aplicarea altor competențe ale autorităților de supraveghere sau a altor sancțiuni în temeiul prezentului regulament.

8. CAPITOLUL VIII- DISPOZIȚII REFERITOARE LA SITUAȚII SPECIFICE DE PRELUCRARE

8.1. La articolul 66 urmează a fi corectată eroarea materială având în vedere că alineatul (2) a fost numerotat de două ori;

8.2. La articolul 68 urmează a fi corectată eroarea materială și cuvântul „*determinat*” urmează a fi substituit cu cuvântul „*determinată*”;

8.3. La articolul 71, pentru o mai bună formulare, propunem textul „*competențele autorității competente*” a-l substitui cu textul „*competențele autorității de supraveghere*”, pentru a se respecta principiul utilizării unei terminologii constante.

9. CAPITOLUL X – PERSONALUL CNPDCP

9.1. La articolul 80, pentru o mai clară reglementare propunem alineatul (1) a-l reda cu următorul cuprins:

„(1) Personalul CNPDCP este format din:

a) director și doi directori adjuncți care sunt persoane de demnitate publică, statutul cărora este reglementat de Legea nr.199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică;

b) inspectori de protecție a datelor - funcționari publici cu statut special, statutul cărora este reglementat de Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

c) personal tehnic/contractual care desfășoară activități auxiliare, statutul acestora este reglementat de legislația muncii.”;

9.2. La articolul 86 cu referire la garanțiile sociale nu este clar din ce motive s-a inclus reglementări specifice cu referire la oferirea ajutoarelor, personalului CNPDCP, în cazurile vătămărilor integrității corporale cauzate în exercitarea funcțiilor, având în vedere că nici în nota informativă nu este explicat nici Regulamentul Uniunii Europene 2016/679 nu se referă la careva ajutoare specifice în acest sens. Considerăm că în privința personalului CNPDCP cu referire la capitolul vătămărilor cauzate în exercitarea funcțiilor, accidentelor de muncă, prejudiciul ce trebuie achitat...ș.a. urmează a fi aplicat cadrul normativ general cu referire la acest capitol dar nu careva norme speciale. Or, nu putem identifica vreun motiv rezonabil care ar justifica abordarea diferită și a reglementa în mod special, într-un mod mult mai avantajos, garanțiile sociale ale personalului CNPDCP față de garanțiile sociale ale altor funcționari publici/persoane de demnitate publică a căror activitate implică mult mai multe riscuri cum ar fi ofițerii de urmărire penală, procurorii, ofițerii de investigație...ș.a. (nu sunt sigură dacă trebuie aceasta de scris vedeți care este poziția conducerii)

10. CAPITOLUL XI -DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

10.1. Cu referire la alineatul (9) lit.b) în partea ce ține de abrogarea Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal comunicăm următoarele:

Potrivit art.15 alin. (2) din Codul de procedură penală, *la efectuarea acțiunilor procesuale nu poate fi acumulată fără necesitate informație despre viața privată și intimă a persoanei. La cererea organului de urmărire penală și a instanței de judecată, participanții la acțiunile procesuale sînt obligați să nu divulge asemenea informații și despre aceasta se ia un angajament în scris. Prelucrarea datelor cu caracter personal în cadrul procesului penal se efectuează în conformitate cu prevederile Legii nr. 133 din 8 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal.*

Totodată, potrivit articolului 2 alineatul (2) lit.b) din proiect, ***prezenta lege nu se aplică prelucrării datelor cu caracter personal de către autoritățile competente în scopul prevenirii, investigării, depistării sau urmăririi penale a infracțiunilor, sau al executării sancțiunilor penale, inclusiv al protejării împotriva amenințărilor la adresa siguranței publice și al prevenirii acestora.***

Prin urmare, dacă la intrarea în vigoare a prezentei legi (la moment proiect) s-ar abroga Legea nr.133/2011, atunci *prelucrarea datelor cu caracter personal de către autoritățile competente în scopul prevenirii, investigării, depistării sau urmăririi penale a infracțiunilor sau al executării sancțiunilor penale* va rămâne în afara cadrului legal, fapt inadmisibil, astfel propunem autorului a clarifica acest aspect.

Subsidiar evocăm faptul că, urmare a studiului și sintezei proiectului de Lege transmis spre avizare s-a constatat o traducere mot a mot a textului din Regulamentul Uniunii Europene 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 *privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date*. Astfel, considerăm că traducerea a fost realizată cu anumite deficiențe, or, sensul anumitor pasaje este lipsit de claritate și raționament juridic respectiv propunem revizuirea proiectului de lege și sub acest aspect.

**Adjunct al Procurorului
General interimar**

Aliona NESTEROV

Ex. Olesea Roșca
Tel.069931818